

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NANDOR

Felolós szerkesztő MARÓT SANDOR

Még négy napig tart a londoni konferencia

A német kancellár és Herriot kölcsönösen levizitáltak

Általános megállapítható, hogy a konferencia atmoszférája a legjobb. Szakértők is úgy vélik, hogy a németektől felvetett kérdésekben megegyezés fog létrejönni.

A franciák újabb terve az a kiürítésről, hogy a kiürítés idő tartamát a német kompenzációtól függősítik. Kereskedelmi előnyöket és koncessziókat követelnek a németektől s azt, hogy az ugynevezett zöld rendőrség külön váljon a németektől. A megszállást a Népszövetségre akarják bízni. Ezzel szemben

a németek négyhetes kiürítést s kölcsönös általános amnesztiát követelnek.

A tizennégyes tanács ma délután tárgyalja Németország 800 millió kölcsönét, valamint azt a követelést, hogy a németek résztvegyenek a mulasztásokat felülvizsgáló bizottságban.

Kellog amerikai nagykövet a konferencia főtákarához intézett levélben javasolja, hogy a konferencia befejezése után, a résztvevő államok pénzügyminiszterei Párisban gyűjenek össze tanácskozássra. E tanácskozásokon az Unió is részt venne.

Érdekes, hogy Marx német birodalmi

kancellár és Stresemann külügyminiszter tegnap délből udvariassági látogatást tettek Herriotnál. Herriot a németek látogatását egy óra múlva már visszaadta. Tíz év óta ez az első közeledő lépés magasrangú francia és német hivatalos személyek részéről.

A Daily Chronicle úgy tudja, hogy a konferencia legjobb esetben szerdán, vagy csütörtökön fejeződik be. A résztvevő politikusok s az angol sajtó állandóan optimista jelentéseket tesznek a konferencia sikeréről.

Berlinből jelentik: Az itteni lapok kedvezően kommentálják a londoni konferencia eredményét. Hangsúlyozzák, hogy Németországnak sikerült a részletkérdésekben is eredményeket elérni. Így a Ruhr-vidék gazdasági kiürítése október 15-ike helyett már október ötödikén megkezdődik.

Londonból jelentik: A Londonban tartózkodó francia szocialisták tárgyalták a munkáspárttal és kijelentették, hogy számítanak az angol kormány előzékenységére a francia állásponttal szemben.

Londonból jelentik: A Daily News írja: A szövetségeseknek a németekkel való tanácskozása gyors előrehaladást ért el.

mindenesetre élénk meglepetést keltett. Különösen itt a határzónában, ahol a szintársulatok koncessziójának kiadásánál egyenesen számításba vették a határmenti román szintársulat működését is. Valószínűleg erre való tekintettel kurtították meg a magyar társulatok játszási idejét is és most a legnagyobb meglepetéssel kell olvasnunk, hogy a határmenti román szintársulat ügye egyáltalában nem befejezett tény és maga a miniszter, mint „esetlegességgről” beszél arról. Vajon ezek után meghosszabbítják-e a magyar szintársulatok játszási idejét?

Miért kellett akkor sietni a magyar társulatok széttagolásával?

Tulbure György nyilatkozata a felekezeti iskolai tanerők alkalmazásáról

A Nagyvárad tegnapi számában közöltük azt a közoktatásügyi rendeletet, mely szerint a felekezeti iskolák, illetve a magániskolák a jövőben nem alkalmazhatnak olyan tanerőket, akiknek alkalmazását a miniszterium jóvá nem hagyja. Cikkünkre Tulbure György inspektor ma úgy nyilatkozik, hogy a kérdéses rendeletben nincs szó önkényeskedésről s a rendelet különben sem új, hanem már 1922-ben megjelent.

— A rendelet gyakorlatban — azt jelenti, — mondja Tulbure — hogy az egyházi főhatóság által kinevezett vagy megválasztott tanerő aktáit, diplomáit, érkölesi és állampolgári bizonyítványait a tankerületi főigazgatóság után a miniszterhez kell betérjeszteni. A rendelet csak ujonnan alkalmazandó, vagy reanfaxszálándó tanerőkre vonatkozik. Aki ismeri az iskolaiügyek utóbbi éveinek történetét, jól tudhatja, hogy ugyanez az eljárás volt szokásban a magyar érában is. Eddig a miniszterium nálunk is oly esetben tagadta meg a tanerők alkalmazásának jóváhagyását, amikor vagy az illető tanerő bizonyítványai nem voltak rendben, vagy az iskolaépület, ahová a tanerőt alkalmazni akarták, nem felelt meg a követelményeknek.

Tulbure György inspektor ur arra kérte munkatársunkat, hogy nyilatkozzát minden kommentár nélkül közöljük. Szívesen tennénk eleget az inspektor ur kérésnek s a fenti nyilatkozat meg is nyugtatna bennünket akkor, ha a gyakorlatban a rendeletet tényleg úgy értelmeznék minden vonalon, ahogyan azt Tulbure György kifejtette. Sajnos, igen sok esetben volt azonban már a kisebbségi tanerőknek módjuk azt tapasztalni, hogy velük szemben nem mindenben legális tendenciák érvényesülnek. Így többek között megtörtént, hogy egyes iskolákra ráírtak, hogy egyes tanítókat, tanárokat minden fegyelmi vizsgálat nélkül elbocsássanak. Tulbure György inspektor urnak a rendelkezéshez fűzött magyarázatára csak azt mondhatjuk: vajha valóban úgy volna, ahogyan azt előttünk ő kifejtette!

Megjegyezni kívánjuk, hogy hasonlóképpen kommentálták a miniszteri rendeletet a többi erdélyi kisebbségi lapok is.

A kisebbségi sors összehozza a románokat és magyarokat Jugoszláviában

Davidovics, az új szerb miniszterelnök, aki tudvalevőleg a Pasics-kormány helyét foglalta el, sorba küszöböli ki elődjének reakciós intézkedéseit és a Radics-párt tagjain kívül megegyezésre igyekszik jutni a Jugoszláviában élő összes kisebbségi pártok vezetőivel. Ez irányban most folynak a tárgyalások Belgrádban és kitűnik, hogy a jugoszláviai románságnak is éppen olyan küzdelmes a sorsa, mint nálunk Romániában a magyar kisebbségnek. Fölíratokkal, iskola és nyelvi kérelmekkel járultak Pasics egész uralma alatt a kormány elé anélkül, hogy kérelmük meghallgatásra talált volna. Üres ígéreteket talán a jugoszláviai románság is kapott, azonban a teljesítések elől mereven elzárkoztak. Érdekes az analógia a mi kisebbségi viszonyainkkal, hogy éppen az állampolgári egyenlőséget akarták a jugoszláviai románok — mint mondják — nemcsak szavakkal, de tettekkel is elismertetni. A jugoszláviai román-párt meg Pasics idejében memorandumban foglalta a román-

ságnak, mint egyenjogú állampolgároknak követeléseit, a kormány azonban a románok követeléseire még csak nem is válaszolt. Talán mondanunk is felesleges, hogy nem sokkal többet értek el Pasicsnál a németek, a jugoszláviai magyarok pedig még ennél is kevesebbet.

Érdekes és a romániai magyar kisebbség helyzetét tekintve, különösen jellemző, hogy a

jugoszláviai román, magyar és német-párt most összefogott, hogy sérelmeiket közösen viszik az új szerb kormány elé.

Elhatározták, hogy a Davidovics-pártot az egyhással baráti kezét tartó románok, magyarok és németek támogatni fogják, mert az új kormány az állampolgári egyenlőséget elvét hirdeti.

A közös nehéz sors tehát Jugoszláviában összehozza a pártokat, mert az ott élő románság a maga helyzetén tanulta meg, hogy mi a kisebbségi sors.

Még nem befejezett tény a határszéli román szintársulat megalakítása

A félhivatalos Viitorul mai száma a következőket közli: „A művészeti és kultuszminiszter urtól a következő közleményt kaptuk publikálásra:”

„Hogy véget vessünk azoknak az álhíreknek és tendenciózus kommentálásoknak, amelyek a tervezett nyugati határszéli színház (Temesvár) jövő igazgatásá-

ra vonatkoznak, köztudomásra adjuk, hogy amennyiben ezt a színházat az ősz folyamán át lehetne alakítani, a kultuszminiszter intenciója az, hogy ennek a színháznak a vezetésére Aristide Demetriadét, a bukaresti Nemzeti Színház értékes tagját fogja felkérni.”

A hivatalos közlemény eddig tart és

Nem vált be az ideiglenes agrárreform

A következő sorokat kaptuk:
Tekintetes Szerkesztőség! B. lapjának f. hó 6. számában „Nem vált be az agrárreform” stb. rovatában van egy megjegyzés, hogy a földosztási munkálatok azért haladnak oly lassan, mert kevés a technikai erő. Ez teljesen igaz. De, hogy ennek a kevés erőnek a munkáját is mennyire gátolják — nem tudom, akarva-e, vagy nem akarva — némely tényezők, legyen szabad a következő eseteket felsorolnom:

Múlt év december 26-án adtam be egy kérvényt a tenkei agrárbiroshoz, hogy — miután Görbed községre vonatkozólag minden felszólalási előmunkálat készen van — a bíróság a birtok földosztása végett (dispozitio de parcelare) szálljon ki a helyszínére. F. év január hó végéig kérvényemre választ nem kaptam, Grama gazdasági tanácsos ur közbenjárására szóbeli értesítést kaptam, hogy a dispozitio de parcelare február 4. és 5-én lesz megtartva, erről a határidőről Jonescu Eugén tenkei agronom-regional is értesítést kapott. A jelzett napon megjelentem a tenkei agrárbiroshoz, hol azt az értesítést nyertem, hogy — miután az agronom elment Bukarestbe — a helyszíni kiszállás agronom hiányában elmarad. Ez az agronom — jóllehet tudta azt, hogy neki Bukarestbe kell menni — nem tartotta érdemesnek, hogy engem erről értesítsen, hanem tétlenül hagyta, hogy kiutazzam és 300 lei fölösleges költséget csinaljak.

F. év február 10-én ismét kiutaztam Tenkére, de ismét hiába, mert midőn az agrárbiro a görbedi földigényjogosultak jegyzékét meglátta, egyenesen megtiltotta, hogy ezután dolgozzunk, t. i. ezt a jegyzéket a megelőző agronom oly karban adta át az új agronomnak, hogy azt tényleg semmire sem lehetett felhasználni. Tehát ismét eredménytelenül kellett visszajönni Váradra. Ujabb 300 lei fölösleges kiadás.

Február 17-én ismét kiszállók Tenkére, onnét Görbedre; a görbedi tablou rendben lévén, a görbediekkel elintéztük a dolgot, de miután a görbedi határból lesznek kielégítve a hosszuaszoói földigénylők is, azokra következett volna a sor, de kiderült, hogy a hosszuaszoói tablou rossz, mert a „lotul tip.” 3 holdról szólt, holott a „lotul tip.”-et leszállította 2 holdra a megyei agrárbizottság. Harmadik utam is hiábavaló volt.

Február végén negyedszer utaztam le Tenkére, azonban az agronom ismét nem volt otthon. Én az igénylőkkel teljesen rendbe hoztam az egész ügyet és március 5-én teljesen kész jegyzőkönyvekkel, most már ötöd-ször, leutaztam Tenkére, hol az agrárbiroától azt az értesítést kaptam, hogy ő elkészítte az agrárbiroí tisztségéről, semmit nem ír alá; ötszöri utazásom körülbelül 2000 leibe került, több, mint két hónapi időt pedig elfecséreltem.

Március közepén megérkezett az új agrárbiro, akit személyesen kértem, hogy végezzük le a görbedi ügyet, az meg is ígérte, de az ígért csak ígért maradt és én több, mint 8 hónapja hiába várok egy ügy elintézésére, amelyet legnagyobb kényelemmel 2 nap alatt el lehetne intézni.

Bélmárcaszi és Káránd községek előkészítő munkálatai f. év június havában készen voltak, több, mint öt hete, hogy beadtam a kérvényt a „dispozitio de parcelare” miatt, de dacára, hogy semmi akadály sincs a kiszállásnak, a bizottság nem akar kiszállni a helyszínére, a nép várja a szántók, erdők, legelők átadását, mérnök várja, hogy tovább dolgozhassék, de mivel a bíróság nem száll ki a helyszínére, minden további munka megakad, a nép pedig türelmetlenségében — látva ezt a huza-vonát — sajnálatos kitérőkre ragadtatja magát.

A fent elősorolt esetek élénken igazolják,

hogy az agrármunkálatok lassu előrehaladását nem éppen a technikai erők elégtelensége okozza, hanem az agrárbiroságok lassu működése.

Szükségesnek tartottam felsorolni ezeket, hogy az intézőkörök figyelmét felhívjam ezekre a sajnálatos állapotokra, kérvén őket, hogy sürgősen intézkedjenek ezen visszás állapotok megszüntetése iránt.

Tistelettel

Pallos István, fölmérési felügyelő.

Járványfészkek a városban

IX.

Amint kissé melegebb lett, újból levelek hívják fel figyelmünket a városban levő járványfészkekre.

A Károly-utcából érkezett levél abban bizik, hogy nekünk több alkalmunk van segíteni azon a helyzeten, amely a Károly-utcában veszélyezteti a közegészségügyet. Dögölt macska és szemét, dinnyehaj és romlott étel olvad ott össze s rettenetes illatot áraszt: nagy csunya dolgokat lehet ott látni. Az a kérése előfizetőnknek, hogy a hatóság menjen le egyszer az utcába s nézze meg, milyen a helyzet ott.

Szöllős-utcai előfizetőnk panasolja, hogy a 3. számú házban 40—50 darab szarvasmarhát tart az új tulajdonos, kis udvaron. A ház apró lakásokkal van körülvéve s a bűz kiállthatatlan. A trágyát a Körös-partra s a vízműtelep felé hordják le, az állatokat pedig a Körösben usztatják. Mivel nem tudják, hova forduljanak a szomszédok, a „Nagyvárad”-ot kéri fel, hogy közölje panaszukat.

A Bunyitay-liget lakói panaszoják, hogy az ugynevezett „Potyka” területén sok disznó-olat tartanak. A szabályrendelet megengedi, hogy a háztulajdonos és lakó tarthasson disznót, de azt nem engedi, hogy disznóolatot bérbeadhassanak. A sertés-illat rettenetes s a környék lakói sokat szenvednek emiatt. A trágya kihordásáról nem gondoskodnak eléggé.

Miért kell Nagyváradnak a biharpüspöki villamos

Ebben a kérdésben nemrég írott cikkünkre Biharpüspökből kaptuk a következő sorokat:

A biharpüspöki járó villamos már a háboru előtt egyik főterve volt egy villamos társaságnak, mint ennek a Nagyvárad külvárosaként számítható nagyközségnek. Valahol talán még meg is vannak az erre vonatkozó tervek s ma, amikor újra aktuális és nagyon érdemes lett ezzel a kérdéssel foglalkozni, jó volna ha illetékesek is elővennének. Az indokok? Nagyvárad lakossága a tej- és tejtermékek s zöldségfélék hatvan százalékát Püspöktilt kapja. E nagyközség földmivelő gazda népe a szükség-lehet mért modern kertgazdaságokra rendezkedett be és mivel terményekkel csakis Nagyváradra gravitálnak, fontos a szállítási kérdés megoldása. Ez ma nehézkes is és drága!

Az olcsó villamos frissen szállítaná be Püspöki termékeit s az árak az olcsó szállítás miatt csökkennének. De elsőrangú üzlet személforgalmi kérdésben is a villamos vasutak kitöltése. Püspökből mintegy kétszáz munkásember, vasutas jár be a gyárakhoz és az üzemekhez. Az utasszállítást a Nagyvárad felé induló s ideérkező vonatokhoz a villamos vonzaná a drága autótaxi és bérkocsi helyett magához. Nem lényegtelen körülmény az sem, hogy a szomszédos községek lakosai, akik nem rendelkeznek vasutal, Bihar, Kisszántó, Nagyszántó, Szentjános lakosai utjuk felét villamossal tehetnék meg. Ezen kívül ismertek még a „Nagyvárad” által felsorolt körülmények. Mindezek könnyen alkalmasak hell, hogy le-

gyenek arra, hogy az illetékes köröket komoly munkára sarkallják.

Püspöki, 1924. augusztus 8.

Pontelli Emil.

A Sport-téren még egyszer elbucsznak a színészek

Ma délután színész — újságíró meccs

Nagyvárad közönsége nehéz szívvel vesztet el az utolsó tejes magyar szezon színészeitől. A nagyrészt bizonytalanba induló színészeknek is nehéz a bucsuja s frappáns ötlettel egy utolsó találkozást rendez ma a Sport-téren: az újságírók és színészek 6 órás kezdettel futball-meccset tartanak.

Két esztendeje volt az utolsó újságíró — színész futballmérkőzés, mely a színészek győzelmével végződött. Az idén az újságírók fiatalja indul a győzelemért s igen nehéz lesz a színész-csapat helyzete, melyben különben három aktív játékos van: Feleký Rezső, Békésy és Vigh. A csapatfelállítás a következő:

Újságírók:

		Markovics			
	Iványi	Bárdos			
Pásztor	Balkányi	Bíró	Barza		
Lőrinc	Szántó	Hill	Krausz		

Színészek:

		Madas			
	Fratta	Borovszky			
Sorr	Feleký	Galambo			
Harsányi	Vigh	Békésy	Misoga	Pattantyus	
Tacsibírók:	Jósika	Mici	Zöldhelyi	Anna	Zilachy
	Iren	Kertész	Manci		

A mérkőzés mérsékelt belépődíj mellett fog lezajlani, előreláthatólag impozáns nézőközönség részvétele mellett. A meccs előtt a színészek esküt tesznek arra, hogy fairen fognak játszani s a kritikusoknak egyetlen rugást se adnak vissza.

SZÉPSEGNIAIT tökéletesen eltávolíthatja, archa-jakat, szeplőt, szemölcsöt végleg, utónymok nélkül **D. Sternberg Helén** kozmetikai intézetében, Marie Királyne (Bémer)-ter 3. l. em.

Dorian Terrasse és Dorian filmszínház
9 órákor 3 és 6 órákor

Ma, szombaton utóljára

Isten veled ifjúság!

Szentimentális dráma 6 felvonásban

Főszerepben: **Heléna Makowska**
Mária Jacobini

Ezt megelőzi:

CHAPLIN mint box-bajnok

Burleszk 2 felvonásban.

VELMA SUCHARD
CSOKOLÁDÉKÜLÖNLEGESSÉG

Civilisation az Atlantic és Apollóban.

Terente már Bukarestben is fölbukkant

Hajókat is megtámad a Duna deltánál — Megölte a nyomozás vezetőjét

A bukaresti lapoknak igen jó nyári szenzáció a Terente-ügy és naponként féloldalakon foglalkoznak a lápok királyával, a veszedelmes banditával.

Brailai jelentés szerint Terente foglyul ejtett két besszarábiai fiatalembert, a kiket ő maga őriz.

A brailai, galaci, tulceai, reni és ismaili hatóságok erőyes akcióit indítottak Terente elfogatására. Nagyszabású tervet dolgoztak ki és tekintettel arra, hogy a mocsarak vize egyre apad, reménylik, hogy rövidesen most már elfoghatják a banditát.

Terente azonban, úgy látszik, nem sokat törődik üldözőivel. Az elmúlt este megtámadta az őt üldöző csendőröket. Véres harc fejlődött ki és Terente

a csendőrök parancsnokát két lövéssel megölte.

Az újabb gyilkosság után egyszerre eltűntek a banditák.

A gyilkosság híre óriási izgalmakat okozott a városban. A hatóságokat az érdeklődők százai zaklatják, ezek azonban megtámadtak minden felvilágosítást. Olteniáról azt jelentik, hogy augusztus 4-én három jól felfegyverzett egyén Albinától husz kilométernyi távolságban megtámadta az S. R. O. hajótsárság 17. és 27. számú vontatóhajóit.

A hatósági adatokból kitűnik, hogy a támadók Terente és társai lehettek. A banditák, amikor beszállottak a hajóba, a hajó kapitányát arccal a hajó oldalához kötötték. Aztán Terente hangosan ezeket mondotta neki: Megölöm a hajótsárság igazgatóját és inspektorát is, mert az üldözőimnek két hajót adtak. De nem menekül Weiss mérnök sem, akinek annak idején munkáért jelentkeztem, hogy becsülettel eltarthassam magam, de ő elutasított.

A banditák egymás között orosz nyelven beszéltek. Amikor az egész hajót átkutatták és minden értékes holmit magukhoz vettek, elhagyták a hajót és a megremült, összekötött áldozatoktól nem a legbarátságosabb módon búcsúztak: — Adió. Most majd felgyújtjuk a hajót és bent égetek a patkányokkal együtt. Aztán mégis megkötözötték rajtuk. Elmentek Ostrov felé és hagyták, hogy az ár vgye lefelé a hajókat.

Al. Decu, aki néhány napig Terente foglya volt, jegyzőkönyvbe mondotta, hogy Terente kijelentette, rövidesen elhagyja az országot és nyugatra megy. Erre a lépésre azért határozta el magát, mert most már az erőyes hatósági beavatkozás következtében erősen ég a föld a talpai alatt.

Terente több idegen nyelven beszél és azt hiszi, valamelyik idegen hajó kapitánya biztosan felveszi. Braila partparancsnoka, Mihucu kapitány azonban kijelentette a saját munkatársainak, hogy a kikötőt senki sem hagyhatja el, még idegen hajó fedélzetén sem, ha nincs a kikötő parancsnok nyilvántartásába előzetesen bejelentve.

Az Universul arról a fantasztikus hírről értesült, hogy Terente, a rettegett brailavidéki haramia Ilfov megyébe szállt és állítólag már a fővárosban bujkál. A híradás érthető izgalmat kelt Bukarestben és az egész rendőrhatalóságot mozgósították a bandita felkutatására. A Csernavoda környékén kutató csendőrök jelentései azonban arról szólnak, hogy Te-

rente nem menekülhetett Bukarest felé, mert a jelek szerint még Galac közelében bujkál. Ilyen értelemben innak a többi bukaresti lapok is. Az Universul azonban fenntartja értesülését és azt állítja, hogy Terente az üldözők elől már akkor elmenekült, amikor még bandája harcot folytatott a csendőrökkel, hogy ezzel elterelje a figyelmet a bandavezér hollétéről. Te-

rente állítólag katonai egyenruhában, mint szabadságolt gyalogos ült vonatra és állítólag a gricicai állomáson szállott ki. Bármilyen ellenőrizhetetlen ez a hír, az Universul megállapítja, hogy Terentének Bukarest környékén is vannak hívei és azok egyike szölte el magát a rettegett haramia Bukarestbe érkezéséről.

Mi történt a szalontai szigurancán

Nagyszalonta, augusztus 8. Az Albu-ügy igen nyomasztóan hat egész Szalonta közönségére és elsősorban a hatóságok azok, amelyek legteljesebb mértékben elítélik ezeket a kilengéseket. Simon Endre jegyző, rendőrfőnök nagy apparátussal vezeti a nyomozást ebben az ügyben, de ő maga nem ad felvilágosítást a sajtónak. Szalonta azonban sokkal kisebb hely, semhogy mindent, ami ott történik, a legrövidebb idő alatt meg ne tudja mindenki. Nem is volt tehát nehéz dolog pontos információkat szerezni. Tudunkkal ezekről az esetekről már a nyomozó hatóságok is pontosan informálva vannak és az adatok, amiket felsorolunk, csak száraz tények lerögzítése minden kommentár nélkül. Ezeknek az eseteknek a jegyzőkönyvei, amikorára ezek a sorok napvilágot látnak, már az ügyészség birtokában lesznek és bizonyos, hogy az ügyészség megteszi a szükséges lépéseket.

Az Albu-ügyben tegnap este hosszabban beszélgettünk a szalontai állami hatóságok egyik igen tekintélyes vezetőjével. A szalontai hatóságok — mondotta — teljes mértékben elítélik az ilyen kilengéseket és maguk a hatóságok voltak azok, akik mindent megtektek, hogy ezek az esetek nyilvánosságára kerüljenek és ha az igazságszolgáltatás itéletére lesz szükség, a bűnös ne kerülhesse el sorsát. De a körülményekből jól láthatunk azt is, hogy itt szó sem lehet személyelleni hátszáról, a szigurancá alfonök egyes tényeit elítélik, de személyi differenciák, hiszen a körülmények sem engedik meg, nem is lehettek az alfonök vagy valamelyik más hatósági vezető között.

Legsúlyosabb az özv. Csuthné ügye, ezt Csuthné maga beszélt el nekünk. Negyven év körüli beszédű iparosasszony. A szeme előtt nagy fekete szemüveget hord és a fejét feketekendővel be van kötve. Mikor a szemüveget leveszi, akkor látszik csak, mennyire össze lehetett verve. A szeme alján most is kék-sárga foltok éktelenkednek, a fején ütés okozta daganatok látszanak, magán az egész asszonyon valami desperáltság ömlik el.

Elmondja, hogy hosszú esztendőket óta két szobáját bérbe adta Erdős Ferencnek, a szalontai Otthon-kávéház tulajdonosának. Erdős a lakásban pincéreit, vagy kasszínóit helyezte el. A lakás Erdős nevére volt bejelentve ő afölött szabadon rendelkezett és a lakóknak soha semmi közük nem volt az özevgyhez. Amikor Csuthnének a férje meghalt, hogy gimnázista fiát mégis képes legyen tanítani, még egy szobáját bérbe adott. Ebben a szobában körülbelül két hónap óta egy 86 éves öreg ember: Farkas Albert lakott, akinek Nagyszalontán 1916. óta van lakása, fia szalontai kereskedő, de nem lakhatott a fiánál, lévén annak nagy családja és igen szűk lakása. Farkas vallásos öreg ember, egész nap a templomba ül s ezt a lakását is csak azért vette ki, hogy közel legyen a templomhoz.

— Azon a nevezetes estén — mondotta Csuthné — éjfél fele arra ébredtem fel, hogy a Farkas szobájában valaki hangosan kiáltott: — Buji ki az ágyból az is-

tenit az anyádnak! Egy pillanatig nem is mertem mozdulni, de aztán, mikor a zaj erősödött, átmentem a másik szobába, amelytől csak egy üvegajtó választotta el és megkérdeztem: — Mit akarnak az urak ettől az öreg embertől. Ami ezután következett, Csuthné nagyon rendszertelenül meséli el. Tény az, hogy aki megverte, az Albu alfonök volt. Az is tény, hogy a szobában verekedés lehetett, mert az átjáró ajtó üvegablaka betört. Simon jegyző, Fábrián András, Madas János és Fábrián László rendőrellenőr, amikor a helyszínen megjelentek, az egész szobát feldulva találták, a földet üvegcserepek borították, a butorok fel voltak borogatva. Dulakodás tehát feltétlenül kellett hogy legyen.

Megkérdeztük Simon jegyzőt, hogy mi volt a bűne Csuthnének? — Nem jelentette be a lakóját és ezért kihágást követett el — mondja — amelyért 500—1000 lei pénzbüntetés jár. De magam, aki az erkölcsrendészeti ellenőrzést is végzem és a lakást is jól ismerem, határozottan állíthatom, hogy az özevgyasszony nál idegen állampolgár sohasem lakott.

Másik ügy: Julius 26-án Albu alfonök kiment Erdőgyarakra és ott letartóztatott egy Balogh Mária nevű asszonyt és cselédjét. Behozta Nagyszalontára a szigurancára, mert a vád az volt ellene hogy a férje katonaszökevény. Az alfonök meglehetősen erőyes módon akarta vallomásra bírni az asszonyt, át is akarta tétetni a határon, de a magyar hatóságok nem vették át, mert a kiutasítást nem indokolta főszökgabirói végzés. Visszahozták a szigurancára. Az asszony bátyja: Balogh Lajos szalontai villanyszerelő arra kérte Albut, hogy legalább éjszakára engedje haza a nőt és amikor erre a nyomozás érdekeire hivatkozva nem volt hajlandó, arra kérte, hogy ne zárja össze egy férfival éjszakára. Egyetlen zárka van ugyanis és minden foglyot idezártak. Elutasították a kérést: — Fogoly és fogoly közt nincs különbség.

Atlantic nyári mozgó

9 1/2 órákor

Apolló mozgó

6 és 9 órákor

Ma, szombaton utoljára

A fenevad

Dráma 6 felv. Rendes helyárák.

A főszerepekben: **Lóth Ila** és **Matyasofszky Ilona.**

Az Atlantic mozgóban fellép **a Clauson akrobata csoport**

Az Apolló mozgóban fellép **Layard tanár, a bűvészet mestere**

Civilisation az Atlantic és Apollóban.

Szerencsére dr Greavu főszolgabíró közbelépett és kimentette az asszonyt.

Hermann Dezső szobafestő augusztus 2-án, szombaton éjszaka a kávéházba volt. Triffán János detektív igazoltatta, aztán kidobta a kávéházból. Az utcán is inzultáltak, a sziguranacán őrizet alá vették de egy másik detektív kiengedte. Hermann Dezső ma sem tudja, hogy mi az oka az egész meghurcolásának.

Dinholl Mária kéjő, osztrák állampolgárnak 1926. májusáig volt érvényes utlevele. 1014. szám alatt kapott tartózkodási engedélyt, majd amikor lejárt a 30 napos előzetes tartózkodási engedélye különféle molesztálásoknak volt kitéve. Albu részéről, aztán a nő Aradra utazott. Krohmüller Henrik osztrák állampolgárt, mozioperatort, július 7-én a sziguranácsára vették anélkül, hogy tudta volna mi a büne, július 23-án délig ott tartották. Krohmüller jegyzőkönyvbe is kijelentette, hogy nem verték meg, de hogy mi lehetett az oka tartásának, azt ma sem tudja.

Sinka Sándor borbélyt július 23-án Albu a sziguranacán tanuképen hallgatta ki. Kihallgatás után még 3 napig ott tartották. Nem bántotta őt senki, de ma sem tudja, mi lehetett az oka fogvatartásának.

Ezek azok az adatok, amikről már a nyomozó hatóságoknak is tudomásuk van. Az eljárás ezekben az ügyekben folyik és a hatóságok további adatokat gyűtenek.

Albu alfőnök az egyes vádpontokra a következőket mondotta: A Balogh Mária ügyében tény az, hogy a férje: Balogh György katonaszökevény volt, sőt egy lopási ügyben is belekeveredett. Ezért kellett kihallgatni a feleségét.

Krohmüller Henriket sikkasztásért Vágner Mária feljelentette és csak addig volt fogva, míg a nyomozás be nem fejeződött.

Sinka Sándor borbély hamis leszerelési igazolványokat árult, ezért indult ellené eljárás, amelynek a hadbíróság előtt lesz vége csak. A többi ügyekre nem nyilatkozik. A nyomozó hatóságokra bízom az egészet.

Természetes, hogy egész Nagyszalonta közönsége nagy érdeklődéssel várja a nyomozás fejleményeit.

Deme volt százados leleplezi, a Prónay-különítmény teiteit

Budapestről jelentik: A Neue Fr. Presse a következőket írja: Deme László várakozási állományba helyezett százados tegnap megjelent a Pesti Kurir szerkesztőségében, kijelentve, hogy hajlandó volna a Prónay-különítmény nyugatmagyarországi tetteiről tanuskodó okmányait a szerkesztőségnek közlés céljából rendelkezésére bocsátani. Deme százados, aki vidéken lakik, e célból jött Budapestre, azonban a budapesti pályaudvaron titkos rendőrök körülvették, letartóztatták, bevitték a rendőrségre, ahol rövid kihallgatás után fontos aktáit elszedték, majd ismét szabadlábra helyezték.

Deme a szerkesztőségben kijelentette, hogy két fontos okirat kópiájának még így is birtokában van és azokat a letartóztatás dacára is közreadja a „Pesti Kurir” hasábjain. Az akták közt — mondja Deme — van két közjegyzőileg hitelesített katonatiszti nyilatkozat is, melyekben két katonatiszt kijelenti, hogy tisztai becsületük és emberi jóérzésük tiltakozott a Prónay-féle rohamcsapatok brutálisai ellen.

A két katonatiszt kilépett a hadsereg kötelékéből, a történeteket jegyzőkönyvbe foglaltatta és közjegyzőileg hitelesítette átadta megőrzés céljából Deme századosnak azzal, hogy annak idején közöltesse a nyilvánossággal. Deme százados az időt elérkezettnek látta erre.

Kelemen Kálmán tíz gram veronállal megmérgezte magát

„Ha felépülök, újból öngyilkos leszek” —
Ki a hibás?

Kelemen Kálmán nagyváradi kereskedő súlyos kereszttel a vállán, összerokadt: nem bírta tovább a zaklatásokat és veronállal megmérgezte magát. A Nagyvárad tegnapi számában közöltük Kelemen Kálmán levelét, amelyet szerkesztőségünkhez és dr Sovrea Valer vezető-ügyészhez intézett.

Súlyos vádakat tartalmaz ez a levél, amelynek bevizsgálása elől nem térhet ki a rendőrség bünyügyi osztálya.

Megtalálják az öngyilkos Kelemen

Radu komisszár csütörtökön egész nap és éjszaka kutatott Kelemen Kálmán után, de eredménytelenül. Egyetlen egy rokona, barátja, vagy ismerőse sem tudta a holijéről.

Péntek reggel kilenc órákor jelentették a mentőknek, hogy Bunytav-liget 47. szám alatt Széll Károly lakásán megmérgezte magát egy ember. Beszállították az ismeretlen embert a kórházba, ahol azonnal gyomormosást alkalmaztak rajta. Dr Popa tisztiorvos részesítette elsősegélyben az öngyilkos jelöltet, akitől Russu rendőrkomisszár megállapította, hogy Kelemen Kálmán.

Tizenegy óra után annyira javult Kelemen állapota, hogy ki lehetett hallgatni. Russu rendőrtiszt előtt kijelentette Kelemen, hogy a Gerber-fiúk zaklatásai elől akart a halálba menekülni. Újból kérte, indítsanak vizsgálatot a vezető ügyészhez intézett és a Nagyszalomban megjelent levél adatai bevizsgálására.

Elmondta még Kelemen, hogy tízgramm veronállal vett be két részletben. A veronállal még annak idején szerezte, amikor a Spitz-ügyben letartóztatták.

Mit mond Kelemen?

A „Nagyvárad” munkatársa felkereste Kelemen a kórházban, aki a következőket mondotta:

— Fenntartom a levélben foglalt vádakat és kijelentem, ha a rendőrség nem véd meg, újból öngyilkos leszek. A Gerber-fiúk, az anyám és a testvérem tönkretesznek az örökös feljelentésekkel. Nincs más menekvésem, csak a halál.

— Tessék újból megkérni a vezető-ügyészt, indítson vizsgálatot ez ügyben és ne engedje, hogy teljesen ki legyek szorítva a Gerber-fiúknak.

Az orvos megtiltotta, hogy tovább beszéljen Kelemen, mert még nincs annyira jobban, hogy kifáraszthatná magát. Eljövünk a kórházból. Kelemen sérülése nem olyan súlyos. Nyolc-napi gondos ápolás után teljesen fel fog épülni.

Gerber Vilmos tegnap bent járt a szerkesztőségbe és a következőket mondotta:

— Egy szó sem igaz Kelemen állításai-ból. Én várom legjobban a vizsgálatot, mert rehabilitálni fognak. Nem ismerem Kelemen anyját, vagy a bátyját, soha az életben nem beszéltem vele, hogy biztatam volna én fel őket a feljelentés megtételére? Ilyen minden állítása rólam.

Megállapítható, hogy Kelemen sem a leggyengébb emberek egyike. Három feljelentés van mos ellene a rendőrségen, amelyeket anyja, bátyja és egy kereskedő adott be ellene. Sikkasztás mind a három.

Mindenesetre nagyon üdvös volna, ha dr Sovrea Valer vezető ügyész erőiesen vizsgálatot indítana, hogy ki a hibás itt, Kelemen vagy Gerber? Vagy mind a kettő?

A Kelemen-ügynek szomorú esetéhez tartozik az alábbi história is.

Kelemen Kálmán, a Hangya-szövetkezet vezetője beszélt el a következő esetet

— Olvasom ma reggel a Nagyvárad-ban hogy Kelemen Kálmán bejelentette a hatóságnak, hogy megváltik az életét. Nem kívántam sohasem másnak a halálát, de felsőhajtottam, hogy megszabadulok ettől a Kelemen Kálmántól.

— Nagy okai vannak ennek a sőhajlásnak. Az még hagyján, hogy a nekem szóló leveleket neki vitték el és elkallódtak. De megtörtént velem, hogy egy napon megjelent egy bizottság Lakatos-utcai házamnál s kezdte felmérni. Szerencsére hazamentem s látva a bizottságot, megkérdeztem:

— Mit akarnak itt önök?

— Mit? — mondta az egyik-ur — Hát megbecsüljük a házat.

— Az én házamat?

— Persze, Kelemen Kálmán házat. Hitelbiztosítás céljából szükséges ez.

Kiderült, hogy sok korona biztosítékot akartak a házamra bekebelezni — a másik Kelemen helyett.

De legcifrább eset volt az, hogy mikor vége lett a kommunizmusnak éjjel bevitték a sziguranácsra s ott becsukták. Egyszer voltam dr Berkoviss Renével, mondtam is neki:

— Látja doktor ur, én a vallásos irány felé tértem, maga a kommunizmus felé s mégis itt találkozunk a börtönben.

Irtam dr Pop Coriolan prefektusnak s az kiszabadított, mert névrokonom volt a hírhedt kommunista. Rengeteg kellemetlenségem volt miatta s kértem is, hogy változtassa meg a nevét B. Kelemen Kálmánra. Nem tette.

MEGNYILT! az új MEGNYILT!

FRANCIA CIPŐ SZALON

Strada Avram Iancu (Kossuth-utca) 16 sz.

Raktáron tart a legkényesebb izléseknek is megfelelő női, férfi- és gyermek

cipő különlegességeket

Mérték utáni cipők különös gondnal

és rendkívül olcsó árban készülnek.

Elvünk csekély haszon, nagy forgalom

Ne mulassza el megvenni az

Áller Képes Csak

KAPHATÓ MINDENÜTT

ÁRA 20 LEI

ÚJ DONÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6,
Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 28.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, fél évre
300 lei, negyedévre 150 lei, egy hóra 50 lei; vidéken
egész évre 720 lei, fél évre 360 lei, negyedévre 180 lei,
egy hóra 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal
és a Hegedüs Hirlapiroda. (Telefon 13-01.)

* Dr Silbermann Jenő előadása a munkás-matinén. A folyó hó 10-én az Atlantik mozgóban d. e. fél 11 órai kezdettel tartandó matinén egyik külön érdekessége lesz dr Silbermann Jenő előadása, akit a nagyváradi közönség a tudományos világ-szemléletet hirdető írásából jól ismer. Ez alkalommal „Oszályharc és nemikérdés” címen fog előadást tartani. Jegyeket egész nap lehet váltani a Kőműves Otthonban, Szacsavay-utca 24. szám alatt és este 6-7 óra között a Dácia kávéházban Beck Samunál.

* Kétezer ház dőlt romba az elpusztult Formoza szigetén. Tokióból jelentik a Radornak: Formoza szigetén árvíz pusztította el az északi részt, amely a leglakottabb és kétezer ház rombadólt. Több, mint tízezer ember vált hajléktalanná.

* Új direktóriumot választott a fascista kongresszus. Rómából jelentik: A mostán összehívott fascista kongresszus új direktóriumot választott. A direktórium tagjai a fascistapárt jobb szárnyából kerültek ki. A kongresszus utasította a direktóriumot, hogy szeptemberig egy oly törvénytervezetet készítsen elő, amely Olaszországot teljesen fascistává alakítsa.

* Az M. S. E. (MTK) Nagyváradon. Izgalmas mérkőzés lesz vasárnap délután a Sport-téren. Az MSE, Románia legkitűnőbb együttese méri össze erejét a Torckvésszel. Tekintve, hogy marosvásárhely: csapat a legjobb formában van (legutóbb a NAC-ot 2:0-ra verte), nyílt kérdés a győzelem. A mérkőzés 6 órakor kezdődik és dr Morár Tivoli vezeti.

? NIEBELUNGEN ?

* Dr Nisor Lya mai hangversenye. Ma, szombaton este ritka művészi élményben lesz részük a Félix-fürdőben nyaralóknak és a népes fürdő nagyszámú közönségének. Dr Nistor Lya országosan ismert kivételes tehetségű és művészi képzettségű operaénekes tartja egyetlen hangversenyét a Félix-fürdő kurszálonjában. Nem kétséges, hogy dr Nistor Lya váradi bemutatkozása a legteljesebb siker jegyében fog lezajlani. A hangverseny után autobus és külön vonat fog a közönség rendelkezésére állani.

? NIEBELUNGEN ?

* Kiss József leányának Leánynevelő intézete. Buerné, Kiss Erzsébet Leánynevelő Otthona, Budapest, VIII. Népszínház-utca 22. Telefon: József 5-27. Elvállal leánykákat benntlakásra. Eleni, közép- és továbbképző iskolába kísérettel küldi növendékeit délután korrepetitor, tanulmányi esték, nyelv, zene, torna, kézimunka

stb. oktatása, állandó német társalgás, hygienikus életmód állandó orvosi felügyelet. Részletes tájékoztatót kívánatra azonnal küld.

* Nagyváradi állatkereskedők az állatorvosok kolozsvári kongresszusán. A kolozsvári országos mezőgazdasági kiállítás, amely kapcsolatos a romániai állatorvosok országos kongresszusával, egész Biharmegye területén óriási propagandát fejt ki és arra az összes községek bejelentett részvételüket. A nagyváradi állatexportőrök és állatkereskedők egyesülete testületileg vesz részt a kongresszuson és ezt Hasas Sándor dr állatorvosnak, a szervező bizottság elnökének be is jelentették.

? NIEBELUNGEN ?

* Halálos végű kigyómarás. Szerdán szállították be a biharmegyei közközházba Kiss Demeter szentandrási napszámost, akit mérges kigyó csipett meg. Az orvosi beavatkozás azonban már későinek bizonyult, a szerencsétlen ember tegnap este kisenvedett.

* Cipészparosok közgyűlése. Felkérjük az Ipartestület összes cipészparosait, hogy f. hó 10-én, azaz vasárnap d. e. 10 órakor az Ipartestület helyiségében tartandó rendkívül fontos szakmai közgyűlésen teljes számban és okvetlenül megjelenjen szíveskedjenek. Tisztelettel az Ipartestület Elnöke

? NIEBELUNGEN ?

* Esküvő. Szilágyi Géza általános ismert elsőrendű órák és ékszerész leánya, Jolánka ma tartja esküvőjét a körs-utcai evangélikus templomban este 7 órakor Pataki Andrással, a cég munkatársával.

* Sötétké és divatszínű kosztüm, köpeny és ruhaszövetek Rimanóczy-utcan Kertész Reclam-üzletében. Olcsóbbak, mint bárhol.

? NIEBELUNGEN ?

* Halálos végű kigyómarás. Szerdán szállították be a biharmegyei közközházba Kiss Demeter szentandrási napszámost, akit mérges kigyó csipett meg. Az orvosi beavatkozás azonban már későinek bizonyult, a szerencsétlen ember tegnap este kisenvedett.

* Cipészparosok közgyűlése. Felkérjük az Ipartestület összes cipészparosait, hogy f. hó 10-én, azaz vasárnap d. e. 10 órakor az Ipartestület helyiségében tartandó rendkívül fontos szakmai közgyűlésen teljes számban és okvetlenül megjelenjen szíveskedjenek. Tisztelettel az Ipartestület Elnöke

? NIEBELUNGEN ?

* Igazságtalanul terhelik meg a kereskedőket a víz- és csatornázási díjjal. Több ízben írtunk már arról, hogy a vízművek igazgatósága rendkívül magas víz- és csatornázási díjjal terheli meg a nagyváradi kereskedőket, üzletelajdonosokat, noha a kereskedők alig, legfeljebb igen minimális mértékben fogyasztanak üzletükben vizet, a rájuk rótt összeg azonban horribilis jelentékeltelen fogyasztással szemben. A Kereskedelmi Csarnok ez ügyben most az alábbi átiratot intézte a vízvezeteki és csatornázási üzemek igazgatóságához: A tekintetes Igazgatóság legutóbb hozott határozatával az üzlethelyiségek utáni vízdíjat a f. évi augusztus hó 1-én fizetett üzletbér 10%-ában, a csatornázási díjat pedig ennek 6%-ában állapította meg. Ezen határozat folytán ismételtelen kénytelenek vagyunk rámutatni arra a méltánytalanságra, amellyel a t. Igazgatóság a kereskedőket az üzlethelyiségek utáni víz- és csatornázási díjjal terheli. A méltánytalanság abban jelentkezik, hogy az üzlethelyiségek utáni vízfogyasztás korántsem áll arányban azzal az összeggel, amelyet a t. Igazgatóság ezen a címen a kereskedőktől beszed. Birtokunkban van Cluj, Arad, Timisoara városok vízvezeteki és csatornázási üzemének díjszabása, amelyekből megállapítható, hogy ezekben a városokban honorálják azt a tényt, hogy a kereskedői üzletek vizet nem fogyasztanak, a városi csatornázási művet nem terhelik s éppen ezért ezen városokban a kereskedelmi üzletek után kivetett vízdíj és csatornázási díj egy számba alig vehető összeg. Viszont nálunk egy-némely kereskedői üzlethelyiség után szedett vízdíj magasabb, mint némely olyan ipartelepé, amelyik vízfogyasztással dolgozik. Kérjük a t. Igazgatóságot, hogy az üzlethelyiségek utáni vízdíj és csatornázási díj megállapításának alapját abban az irányban sürgősen revízió alá venni méltóztatassék, hogy Nagyvárad város kereskedői üzlethelyiségeik után olyan arányban terheltesse meg vízdíjjal és csatornázási díjjal, mint a szomszéd városok kereskedői. Kérjük a t. Igazgatóságot, hogy ezen kérdés tárgyában mielőbb egy ankétot tartani szíveskedjék, amelyre az érdekelt kereskedelem delegátusait készséggel el fogja küldeni. Oradea-Mare, 1924. augusztus 6. Tisztelettel: Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok.

? NIEBELUNGEN ?

* Sirkőavatás. Boldogult szüleink, Weisz Ignác és neje siremlékének felavatása f. hó 10-én d. e. fél 11 órakor lesz a velencei temetőben. Rokonokat és ismerőket meghív Gutfried Ignác és neje.

? NIEBELUNGEN ?

* A Berman-cég kényszeregyezsége. A Sas passzázsban Berman-cég tegnap bejelentette a törvényszéknek, hogy fizetése képtelen. Kényszeregyezségi eljárást kért maga ellen. Aktivái 400.000, passzívái 780.000 lejt tesznek. Megajánl hitelezői részére 40 százalékot képviselője, dr Weimann Jenő által. Hitelezői Kovács Testvérek, Krámer Aron, Gutfried, Herschkovits, Grünberger és társa, Schön Hermann, Klein Vilmos, továbbá temesvári, galaci, bukaresti, frankfurti és wieni kereskedők.

* Szabók, szabónők figyelmébe. Saison Parisien, Costumes Manteau legújabb száma megérkezett a Hegedüs Hirlapirodába.

? NIEBELUNGEN ?

* Letartóztatások az Ornstein-féle csalárd bukás ügyében. Megírta annak idején a Nagyvárad, hogy a királyi ügyészség elrendelte Ornstein Simon, Fuchs Izsák és Feldman Mendel kereskedők letartóztatását, mint akiknek részük van Ornstein Izidor-féle másfélmillió leis csalárd bukásban. Tegnap dr Nistor Virgil királyi ügyész rendeletére a letartóztatás megtörtént. Ornstein Izidor ellen pedig, aki jelenleg Bedő-

di Hetilapjának a legközelebb megjelenőszámát!

Kiadóhivatal és szerkesztőség Budapest, V., Deák Ferenc-u. 14.

* Wickenburg Márk gróf meghalt. Budapestről jelentik: Gróf Wickenburg Márk, volt külügyi osztályfőnök, a Lipót-városi Takarékszövetkezet elnöke, hatvan éves korában meghalt.

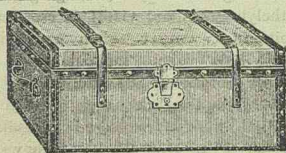
* Bársony és filc-kalapalkítások a legutányosabb árban készülnek. V. Szatmári Eszter és H. Tapfer Olga kalapszalójában Teleki-utca 32.

? NIEBELUNGEN ?

* Nyomozás a kolumbácsi legyek után. A belényesi állatképzőintézet vasárnap tartja meg a vármegyei intézőbizottság s a díjt kiosztó bizottságok már ki is jelölték. Ez alkalommal a megye összes állatorvosai megjelentek az állatképzőintézetben, másnap hét óra Hasas Sándor főállatorvos vezetésével Vaskóh környékén nyomoznak a kolumbácsi légy lárvái után, mert tavaszszal nagy tömegben jelentek meg ezen a környéken a kolumbácsi legyek s lárváikat visszahagyták a köveken, sziklákon s különböző barlangokban. Ahol nyomát találják a kártékony legyeknek, ott összeszedik a lárvákat és elégetik.

* Figyelmeztetés. Szövetségünk tagjait és háztulajdonos társainkat figyelmeztetjük arra, hogy akár a bér szerződésekben, akár pedig a bérösszegek mennyiségét feltüntető kimutatásokban — a melyeket a felszámoló illeték kiszabása érdekében az adóhivatalhoz beterjesztenek — külön-külön tételekben jelentsék be az évi bérösszeget és az ezután járó mellékdíjakat, miután a bérösszegek és mellékdíjaknak egy összegben feltüntetése esetében a kincstár még 30 százalékos mellékdíjat számíthat fel és ezután is illetéket szed. Továbbá úgy a kimutatásban, mint a szerződésben feltüntetendő, hogy az illetékfizetést egy évre kívánják eszközölni, mert ennek hiányában a kincstár az illetéket 3 évre rója ki. Kívánatos ennek világos feltüntetése a nem lakások céljaira szolgáló helyiségeknél abból az érdekből is, hogy ekként ne forogjon fenn kétely arra nézve, miszerint a tulajdonos a jelen év leteltével új szerződés kötésére jogosult. A Háztulajdonosok Szövetsége képviselői: dr. Lazar Aurél elnök, dr. Lengyel Zsigmond titkár.

* Iparosok műkedvelő előadása. Alig zárulnak be a színház kapui, már is elkezdik városunk műkedvelői, hogy bemutassák a kultúrában tett előhaladásuk magas fokát, melyet a saját önművelésük által szereztek maguknak. Farszórásukat, mely azonban másoknak lelki gyönyöröket nyújt, a közjótékony ügyekben kívánják kamatoztatni. Így az Ipartestület több mint 38 tagu műkedvelőgárdája az elagott iparosok mennája javára fog e hó 16-án, szombaton és 17-én, vasárnap műkedvelőelőadást tartani a városi Mária királyné színházban, mely elő városunk egész társadalmára, de különösen az iparosok jótékony intézményét pártoló iparosok nagy érdeklődéssel tekintenek.

Gyárunkban Str. Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 18. szám alatt egy külön detail áruosztályt rendeztünk be elsőrendű bórondárunk, berendezett kasszáinknak és iskola-táskáinknak eredeti gyári árban való elárúsítása céljából. Felvállalunk továbbá mindenféle szakmunkába vágó különleges bórondárunk elkészítését méretek szerint, ugyiszintén vállalkozunk javításokat is.

Nagyvárad Bórondárú és Táskagyár
Str. Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 18. szám.

* Kézimunka kiállítás. Kélin függöny, drapéria, abroszok, díványpárna, aranyterítők, tippenél, maderia-munkák, gobelinek, filécspilkék, betétek, motívok mindenféle nagyságban, nagyon olcsón kaphatók.

* Opál batiszt minden színben 127 lei Hajnal és Rózsa-cégnél.

* Old England keztyűi, harisnyái, női és férfi ernyői legjobbak és legolcsóbbak.

* A legdivatosabb férfi és női-szőve-tek Hajnal és Rózsa-cégnél.

* Helfy zsáküzletben gabonás, lisztes zsákok, szalmazsákok, bornyomó zsákok, zsinetek, legolcsóbban kaphatók.

* Férfi és női kelengyékben, csipkékben, árakban Bleier divatruháza, Sas-pas-sage utólérhetetlen.

* „KEGYELET” a Sas alatt.

* Legszebb ingzeftrek Hajnal és Rózsa cégnél, J. Vulcan (Nagy Sándor) utca 1. szám.

* Férfi és női fehérneműk leszállított árban Schlössinger és Jung-cégnél, Avram Iancu (Kossuth)-utcán szerezhető be.

* Havi fűszerbevásárlásnál 5% rabatot ad Aszódi Sas-palota.

* Új manometer, telefonkészülékek izzólámpa minden feszültségre és alakban, nagyban és kicsinyben. Manometer javítását, telefon és villanszerelést, eszterga és minden fémipari munkát szolcárón készít Rajz Andor electromechanikus. Szalárdi-utca 9. sz.

* Függöny tuszor minden szélességben Hajnal és Rózsa-cégnél.

LEGUJABB

Ma írják alá az angol-orosz szerződést

Londonból jelentik: Az angol-orosz szerződést ma aláírják. A szerződés első része politikai esemény, a második kereskedelmi. Az új egyezmény hatálytalanítja az összes korábbi szerződéseket és arra mutat, hogy az alapvető kérdésekben Anglia és Oroszország párhuzamba tudták hozni érdekeiket.

Az egyezmény intézkedik az ázsiai érdekszférákról. A szovjet elismeri az angol kölcsönkötvény tulajdonosok kártérítési igényét. A kártérítési jogosultságot döntőbíróságok fogják megítélni.

TÖZSDE

Zürich, augusztus 8. Nyitás: Newyork 126, London 23750, Páris 2910, Bukarest 240, Budapest 0669, Bécs 0074, Prága 155750, Milano 2340.

Bukarest, augusztus 8. Devizák: Páris 1230, Newyork 225, London 1000, Róma 990, Zürich 4225, Wien 32, Prága 670.

Valuták: font 990, francia frank 1210, svájci 42, lira 980, dinár 990, dollár 22150, osztrák 32, magyar 27, szokol 660.

Zürich, augusztus 8. Zárlat: Berlin 125, Amsterdam 20525, Newyork 52650, London 2379, Páris 2950, Milánó 2357, Prága 155750, Budapest 69, Belgrád 655, Bukarest 240, Bécs 74.

Budapest, augusztus 8. Értéktőzsde záratai: Angolmagyar 51, Magyarhitel

593, Osztrákhitel 201, Salgó 593, Rima 128, Allamvasut 525, Kereskedelmi bank 1320, Belvárosi 27, Pesti Hazai 3775, Borsódmiskolci 136, Első budapesti gőz 137, Beocsini 1130, Borsódi szén 110, Köszén 3250, Urikányi 975, Globus 33, Csáky 14, Fegyver 1510, Ganz-Dan, 3140, Ganz-Vill. 1590, Láng 127, Schlick 66, Danica 57, Izzó 745, Goldberger 77, Karton 90, Klotild 298, Ujlaky 150, Cukor 2725, Östermelő 230, Vasuti forg. 200, Mezőgazd. ip. 486, Ocean 22, Villányi 59500, Lipták 11, Egy. fa 18, Guttman 340, Lignum 68, Ofa 545, Nasici 2500, Zentárosok 165, Trósz 124.

Budapest, augusztus 8. A budapesti gabonapiac szilárd. Buza 415—420t ezer, csongrádi, csanádi 390 ezer, tiszavideki, hajdusági 385 ezer, tiszántúli rozs 350 ezer, ballatonai 335 ezer, takarmányrépa 400 ezer, sörrepa 430 ezer, közraktári zab 405 ezer, korpa 265 ezer.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szombat d. u.: Három grácia, mérsékelt helyárral, kezdete fél 4 órakor.

Szombat este: Gyere be rózsám, operettjudo-ság 1-ször, premier helyárral.

Vasárnap délután: Pompadour, mérsékelt helyárral, kezdete fél 4 órakor.

Vasárnap este: Gyere be rózsám, operettjudo-ság 2-ször.

Hétfő: Az asszony verve jó, népszínmű, a kar-személyzet jutalomjátéka, rendes helyárral.

Háromszáznegyvennyolc nap — ötszázötven előadás

Kedden este zárul be a színházi szezon „Az Ördög” repriével. Kapuzárás előtt a színház távozó igazgatója az alábbi cikkben számol be a vezetése alatt állott színház utolsó évének művészi teljesítményeiről.

Mindazokat a terveket, amelyeket a szezon elején a színház igazgatósága maga elé tűzött, a szezon végéig be is váltotta. Minden tekintetben változatos volt a színház ez évi munkássága is, mely teljesítmény tekintetében felülmulta az előbbi két év tevékenységét.

Minden anyagi támogatás nélkül küzdötté végig ezen esztendő is a színház, a súlyos terhek miatt, amelyek a színház büdjét terhelték, a legjobb akarat mellett sem adhatott többet a színház sem művészeiben, sem anyagiakban, mint amennyit adott. Minden válfajt kultivált a színház ebben a szezonban is és az előadott újdonságokban, repri-zekben gondoskodott arról az igazgatóság, hogy a világirodalom komoly művei is minél többet szerepelhessenek a színház ez évi műsorában a köny-nyed muza mellett, amelyre most a közönség inkább reagál.

Mielőtt az elvégzett munkának részletes feltün-tetésébe kezdenék, szeretettel és kegyelettel emlé-kezem meg egy finomlelkű művész örökre való el-távozásáról, akit a nagyváradi közönség és a szin-ház még sokáig nem fog feledni és az ő művésze-tét pótolni is alig fogja tudni s ez Kiss Gyula, akit a halál művészi munkásságának teljesítése közben ragadtat el tőlünk. Az ő emlékének akar-álldozni az igazgatóság az év végén e pár sorban, amikor visszaidézi az ő nemes és tökéletes művé-szetét.

A társulat minden egyes tagja erején felül dol-gozott s úgy a művész, mint a technikai személy-zetnek ezért a kijárt díjazás mellé külön elismeré-semet adom, melyet ez uton róvok le.

Derék katonái, egy szép, egy magasztos pályá-nak, egy gyönyörű hivatásnak, szorgalmatokkal, tu-dástokkal és lelkesedésekkel továbbra is szolgál-

Theil szalami, Sibiu — Nagyszeben

Civilisation az Atlantic és Apollóban.

játok ezt a nagy ügyet és azt a nagy célt, amelyre hivatva vagytok, amely nem más, mint az általános emberi kultúra terjesztése a színpadon keresztül, amelynek ti kedves tagjaim szorgalmas, becsületes és mindenkor a legjobb és a legmegbízhatóbb őrt álló katonái voltatok.

Kimagasló teljesítése volt a színháznak ebben az évadban a négy Olimpiász-darab, amely nagyváradi szerzők műve volt. P. Gulácsy Irén, Maróth Sándor, Tabéry Géza és Hilf László voltak az első, akik eredeti darabjukkal indultak utnak Erdély színpadjaira, őket követte Karácsónyi Ernő a „Válás után” című színművével és a „Szultána” című eredeti operettel Győri Illés István és Vadas László arattak sikert. Az „Idegen férfi” című kis komédiával szerepelt még Tabéry Géza a színház műsorán, amelynek éppen olyan nagy sikere volt, mint a „Kolozsvári bál” című egyfelvonásosának. Ezek voltak az eredeti bemutatók, de több értékes prózaujdonságnak volt még olyan nagy sikere, hogy azok sorozatos előadásokban kerültek színpadra. Ezek a következők: Vén gazember, Vörös Malom, Antonia, Glória, Hazajáró lélek, Süt a nap. Reprizek közül Cyrano, Forradalmi nász, Tartuffe, Kaméliás hölgy, Biboros, Timár Liza, Baccarat, Velencei kalmár, a Farkas, — teljesen új betanulásban kerültek színpadra.

Szigligeti Edét is megszólaltatta a színláz, két legkitünőbb műve került különös gondval, nagy felkészültséggel színpadra, ez a Cigány és a Csikós, melyekben a nagyváradi társulat egyik főerősségének, Tóth Eleknek volt igen nagy sikere. Szigeti Józsefnek „Vén bakancsos” népszínművét is felújította a színház, mely majdnem annyiszor és olyan nagy közönség előtt került színpadra mindig mint bármelyik divatos táncos operette. Operák közül a legkedveltebb dalművek, Troubadour, Traviata, Carmen, Zsidónő, Sevillai borbély, Tosca, Parasztbücsület, Bajazzók, kerültek színpadra. Ezenkívül két operaujdonságot is mutatott be az idei szezonban az igazgatóság, a Rómeó és Juliát és a Hegyek aljánát. Tartott a színház ifjúsági előadásokat, munkás előadásokat, hangversenyeket és gyermekelőadásokat. A magyar előadások mellett az idei szezonban az állam nyelvén működő első propaganda román társulat novemberben érkezett ide és e dátumtól kezdve 39 esetben nyertek barátságos otthont egy évben színházunkban a román színművészet bemutatására. A szezon végén, amikor a kolozsvári Opera tagjai már szabadok voltak, öt egymástutáni estén a román opera szolistái románul énekelték a magyar operaneveket a legnépszerűbb operákat. Két román prózaujdonságnak volt a bemutatója magyar fordításban s ezek a Vörös szennvedély, Sorbui Mihály műve és a Fekete banda, P. Voinescu szatirája. Operettujdonságok közül: Diadalmas asszony, Tangó királynő, Hattyulovag, Elssler Fanny, Pompadour, Kék postakocsi, Három a tánc, Mintha álom volna, Három grácia és Gyere be rózsám. arattak nagy sikert, ezenkívül az operett-reprizek mindegyike az ujdonság köntösében jelent meg az évad műsorán mindenkori nagy érdeklődéssel.

Két nívós hangverseny is volt a színházban, az egyiket a nagyváradi Szimfonikusok, a másikat pedig Hevesi és Pfeiffer zongora- és ének-művészek adták. De beszéljenek a statisztikai számok: az elmúlt évadban volt összesen 510 előadás, ebből 305 esti és 147 délutáni, román előadás délutáni és esti 39 volt összesen, 10 ifjúsági és 9 munkáselőadást tartott a színház ebben az évadban. Ujdonságot 47-et mutattak be (köztük több egyfelvonásosat). Ezek volnának számadat szerint az elmúlt év eseményei, amelyeket szorgos, művészi munkával eltöltött év 344 napjából kiragadok.

Külön kell megemlékeznem a színház főrendezőjének, Hetényi Elemérnek a színészkolájáról is, melynek növekedéi képességükkel, rátermettségükkel a színház együttesében mint kisegítők szerepeltek, majd az év folyamán két délutáni vizsgaelőadásban tehetségükkel bizonyították be azt, hogy komoly és számbavehető tagjai lesznek az erdélyi magyar színésznek.

És végül Tabéry Géza prologusával újra megszólalt 25 esztendő után a fabódás színkörben a magyar színészet, mely alkalommal a „Hajduk hadnagya” operette volt az, amelyik visszaidézett sok kedves emléket, bohémiait, sok könnyet és örömet ezen az egy estén. Mindent, amit a színház tett ebben az esztendőben is igazi és tiszta művészeti szeretettel tette, csak megértésre, csak megbecsülésre vágytunk mindannyian, akik ebben a kultúránkban résztvevünk, talán el is értük azt...

— Utolsó bucsuelőadások. Szombat délután a Három gráciának lesz mérsékelt helyárral az utolsó előadása, szombaton este egy igen mulatságos táncos operettének, a Gyere be rózsámnak lesz a bemutató előadása, melyben a főszerepeket Kovács Kató, Biczó, Zilahy, Borovszky, Misoga, Madas, Galambos játsszák. Ugyanebben a szereposztásban megismétlik a nagyszerű operettet vasárnap este, mely egyszersmind bucsuelőadása lesz az ideai operettegyüttesnek. Vasárnap délután a Pompadour operette kerül színpadra mérsékelt helyárral. E négy előadás keretében bucsúzik a nagyváradi közönségtől Hetényi főrendező és Szatmáry kamary is.

— Az asszony verve jó. Hétfőn este a nagyszerű énekes népszínmű lesz a színház műsorán a karszemélyzet jutalomjátékául, a főszerepeit a társulatnak legkiválóbb erői játsszák a népszínműnek. Ennek az előadásnak a keretében ünnepli Erős Muki 30 éves színészkedését.

— Az Ördög. Kedden este Harsányi Miklós bucsúzással Molnár Ferenc világsikerű darabja, az Ördög kerül színpadra, mely Harsányinak egyik legjobb szerepe. E bucsuelőadás iránt igen nagy a közönség érdeklődése.

MOZI

— Loth Ila az Atlantic és Apollóban. A Fenevad című gyönyörű társadalmi drámában van újra alkalmunk a legszebb és legjobb magyar filmstarnak. Loth Ilának játékában gyönyörködni. A gyönyörűen felépített drámát a szebbnél-szebb természeti jelenetek élénkítik meg. A kép szorogat meg. Az Atlantic mozgóban műsor keretében a Clauson akrobata csoport lép fel. Bevezetésnek a társulat egyik női tagja hoz mindjárt éleltséget a nézőtérre humoros tirolí énekszámaival. Amint azután ez az akrobata-csoport mutat, az egyszerűen határos a csodával. A közönség nem tud betelni e csapat produkcióival s valóban régen láttunk oly spontán tetszés megnyilvánulást, mint ez akrobata-számok bemutatása alkalmával. Az Apollóban Layard tanár, a bűvészet mestere mutatja be tudományát és valóban az elismerés hangján kell róla szólnunk, mert mutatványai szebbnél-szebbek. Az Atlantic és Apollómozgók igazgatóságának aldozat-készségét igazolja az, hogy úgy az Atlanticban, mind pedig az Apollóban az elsőrangú film mellett valóban nívós attrakció számokkal igyekszik a t. közönségnek pártfogását honoralni.

— „Isten veled ifjúság” a Dorian Terraseon. Ma, szombaton kerül vetítésre a kiváló olasz dráma Heléna Makowskával a főszerepben, aki az ismertebb olasz film-színésznők legjobbjai közé tartozik. Csodás olaszországi eredeti filmfelvételek élénkítik a különben is izgalmas filmet. Előadások kezdete 3, 6 és 9 órakor. A 3 óras előadás mérsékelt helyáru. Kedvezőtlen idő esetén a 9 óras előadás is a Dorian-film-színház nagytermében tartatik meg.

NYILTTÉR

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy Pacsai János üzletársam cégem kötelekéből kilépett s

uri divat szabóságom

továbbra is Csengeri-utca 1. sz. a. fennáll.

További szíves pártfogást kér

kiváló tisztelettel:

Czitrom Dezső.

Elsőrendű munka! Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

SPORT

A Nac nemzetközi tenniszversenye

Nagyvárads legszebb, legnagyobb sporteseménye a nemzetközi tenniszverseny lesz, ahol a város egész társadalma ad egymásnak találkozót. Délelőtt és délutánonként augusztus 19-től 24-ig folynak a versenyek a Rhédey-kerti sporttéren levő tennispályákon.

Előjelek után ítélve, az ideai verseny felül fogja mulni az eddigi megrendezett versenyeket.

A versenybizottság dr. Zigre Miklós vezetésével mindent elkövet, hogy a verseny minél jobban és szebben sikerüljön. A verseny programszámai a következők:

I. Férfi egyes.

II. Női egyes.

III. Férfi páros.

IV. Vegyes páros.

V. Női páros.

VI. Ifjúsági férfi egyes.

VII. Ifjúsági női egyes Nagyvárads város bajnokságáért és

VIII. II. oszt. férfi egyes

II. oszt. női egyes.

Nevezési zárlat 1924. aug. 17-én. Nevezések Németh Pál címére Str. Alexandrii 66. küldendők. Telefon 607.

VIDÉKI SPORTESEMÉNYEK:

Z. A. C. — M. T. K. 0:0. A Margittai Torna Kör vasárnap a Zilahi Atlétikai Clubbal játszott barátságos mérkőzést, mely dacára a 70 perces abszolút margittai fölénynek, eredmény nélkül végződött. A mezőny legjobb emberei voltak Hartstein (ZAC), Vajda (MTK). Jó bíró volt Fülpő (MTK).

Sz. T. C. — M. T. K. I. b. 2:0 (0:0.) Szilágyi somlyón a Margittai Torna Kör második csapata játszott az ottani Torna Clubbal és 2:0 arányú vereséget szenvedett. Kitűnő, pártatlan bíró volt Petrisin (SzTC).

A TEVE

REGÉNY

32

Írta: LAKATOS LÁSZLÓ

Elofvasta. Ő az én írásomban olvasott, én az ő arcában. Hogyan tetszik neki? Meg van elégedve? Ad-e majd új munkát. És főként: ad-e pénzt, de ma, most, mingyárt, tüstént, ebben a percben. Mert kell, nagyon. Hiszen már nincs még cigarettára valóm se.

Befejezte az olvasást. Nem dicsért egy szóval sem. De nem is kifogásolta a munkát.

Végre megszólalt:

— Őhajítja a honoráriumot?

— Kérem szépen, én...

— Ne okoskodjék! Pénz! Kell-e?

Husz éves korom óta nem beszéltek velem így. Ha ezt Ilona hallaná, hogy az ő férjével így?

— Kérem... igazán nem azért siettem... Nehogy azt tessenek gondolni...

— Jó, jó.

A goromba na... ember fölkel, a pénzszekrényhez ment. Mit fog adni, mennyit? Csupa szívdobogás voltam. Egy kicsit állt a pénzszekrény előtt, de nem nyult be. Mintha gondolkodott volna. Azután visszajött az íróasztalhoz üres kézzel. Fölálltam, a térdem reszketett. Ha most valaki rám fúj, én menten hanyat vágódok.

Rám nézett erősen, azután elém tolt egy üres nyomtatványt, a kezembe tollat adott.

— Itt a nyugta, írja alá.

— De kérem alásan... nem lehet...

A nyugta üres... Vagy igazán semmit sem méltóztatik adni? Olyan rossz volt a munkám.

Rám mordult:

— Mit akar! Hogy dicsérlettel fizessenek? Magának pénz kell. A munkája? ... Töltse ki a nyugtát, amennyiről akarja... Megérdemli. A munkája nagyon jó.

Megfogóztam az asztal szélén. A toll

kiesett a kezemből. Nem tudtam érte lefogadni. A nagy ember maga vette föl. Ennem megfogott a két kezével. Leültetett. Ő töltötte ki a nyugtát. Sokkal-sokkal nagyobb összegről, mint én álmodni is mertem volna.

Most nem birtam magammal. Ez az agyvelőbőr! Meg akar szégyenlteni.

— Kérem, ha azt tetszik hinni, hogy azért, mert... A szegénység nem eladó... Es nekem van pénzem... Nem sok, de azért egy felévig meg tudnék belőle élni gond nélkül...

— Ne beszéljen annyit. Nem kérdezőm.

Visszament a pénzszerkevényhez. azután leszámolta nekem az összeget az asztalra. Zsebre akartam vágni szó nélkül. Bizonyára tulmohón kaptam a pénz után. Ő ezt talán észrevette és elszégyelte magát. Valami kedélyeskedéssel enyhíteni akart a helyzeten és ezért mondta:

— Olvassa meg előbb a pénzt. Mit lehet tudni? Hátha tévedtem? Hátha kevesebbet adtam kolléga ur.

Most először mondta: „kolléga ur”. Én pedig az engedelmesség egy gépies ösztönével egyenkint vettem a bankókat sorra számoltam is őket.

Amikor az első pénz a kezembe ért, mintha a gyomrom a ma reggeli üres teára kirtelen a legjobb falatokkal telt volna meg. Jólakottnak éreztem magam. A második bankóra fáradtnak, a harmadikra gazdagnak. Azután megint pihentek, erősnek, fiatalnak. Szépnek is. A végén, mintha új test nőtt volna régi agyonéjszakázott, lehajszolt konfliktus-tesztben. Egy új test, emberi test. Gyönyörű pillanatok voltak ezek, bár adta volna ki a tisztelt díjazmat apró, egészen apró pénzben, lassan-lassan számolva, hogy órákig is eltartott volna ez a nagy-nagy boldogság.

Már nem szédültem sőt, amikor ott helyben megkínált újabb munkával, egy kicsit uov tettem, mintha gondolkoznék, haboznék. Azután is előbb átvastam az új aktákat, látszólagos finnyás válogatással, mintha nem volnék bizonyos magamban, hogy vállalom-e a munkát. Ő csak mosolygott. És neki volt igaza. Vállaltam. Istenes? Még szó se lehet róla. Az ostornak még sokáig kell suhogni fölöttem.

Amikor elmentem, olyan fönt voltam, hogy én voltam az, aki kezét nyújtottam neki.

XXXVI.

Le az utcára. A többiek közé, emberek közé. Újra ember vagyok én is, felnőtt ember. A zsemben pénz.

Egy vágy volt bennem, egy gyermekes egy hatalmas vágy. Nem az evés! De kocsiba ülni. Kocsit! És ha csak egylovast és ha csak tíz percre is, de kocsit!

Azértsem! Szerényen, lépésben. Hátha most nem kaptam volna odafele pénzt. Hátha a munkám rossz lett volna, vagy az ügyvéd nincs otthon, vagy azt mondja: tessék itthagyni, majd elolvasom és jelentkezzék holnap. Vagy a jövő héten.

Csak most ébredtem rá: mennyi akadály volt előttem, mennyi rossz véletlen. A szerencse mind elsöpörte utamból. És én most mingvárt kiuzsorázom a szerencsét? Nem szabad! Meg aztán: egész éjszaka dolgoztam, előttevaló nap butort cipettem a hátamon. Papirosról ebédeltem, a vaosorám száraz kenyér hajnali négy óra-
kor. Berugnék most egy konfliktustól, nyílt utcán elaludnék a kocsiban, mint valami éjszakaról fenmaradt korhely. Az ember nem így kezd új életet.

Ei a bankba! Gyalog.

Ott számlát nyitattam magamnak. Szabad volt. Amim azelőtt volt, elvették, de ezzel ki is fizettem mindent, a váltókat, a tíz esztendő, ami az öreg Michaelisra várt volna. Több adósság már nincs. Mindezt kifizettem, amit most kerestem, az enyém, tiszta!

(Folyt. köv.)

ELSZAKITHATATLAN

KÉR MUNKÁS, VÁSZON ÉS SZÖVET RUHAK
„INDUSTRIA” RUHAÜZEM
ORADEA-MARE, CALEA VICTORIAE No. 1.

KÖZÖSSÉGI ÉRTESÍTÉSEK

Levelezés

Intelligens fiatal magas barna leány komoly független uriember állandó támogató barátságát keresi. Levelét „Komoly” jelígre kér. 221

Házasság

Házasságközvetítési ügyben méltóztatásuk lapunkra való hivatkozással bizalommal Faragó Jenő elismert urt és diszkrét előkelő irodájához fordulni, Budapest, Népszínház utca 16. Díjtalan felvilágosítás. Cégelvezéssel levelézés. Megbízások Romániából, Slovenskóból, Jugoszláviából, Magyarországból. 9

Oktatás

Javítóvizsgára licéumistákat és polgáristákat (fiúkat és leányokat) előkészítünk. Str. Sig. Váradi (Szaniszló-utca) 29. szám. 9

LAKÁS

Eloszerőlném kétszobás lakásomat egyszobás modern lakásért. Cím: lakáscserére a Hegedűs-harlapirodában. 233

Iroda helyiség berendezve kiadó. Cím meg tudható „Merkur” hirdetői iroda Str. General Mosoiu Nr. 7 226

Alkalmazás

Pesti 35 éves szolid intell. ur, uriaszony hosszú irodai gyakorlatral bir, varázshoz ért, bármilyen megfelelő bizalmi állást keres, esetleg elmenne vidéki jobb zsidó családhoz anyahelyettesnek, vagy gyermekhez is, hol meleg otthonra lenne. Szíves megkereséseket „Sorsüldözött árva” jelígre e lap kiadójába. 212

Püspöktúrdőben románul is beszélő jegyzesedő kerestetik azonnali belépésre. 222

Iparvasuti pályafelügyelőt keresünk. — Cím a kiadóban. 225

Idősebb uriaszony, óvónő, német, román és zongoratanítással nevelőnőnek. anyahelyettesnek ajánkozik. Vidékre is elmegy. Cím a kiadóban. 224

Intelligens fiatalember, jó eladó, lehetőleg román, német nyelvtudással állást nyerhet az Old-England keztyű- és kötöttáru üzletben 228

Intelligens magyar nevelőnő gyermek mellé ajánkozik Rimanóczy-utca 9, Nagynéná d. e. 10-12. 220

Hentes, vendéglős és házi jégsekreányek minden fajtájában kaphatók. Braun Arnold

bádogos- és szerelő vállalkozó, Sirul Cerbilor (volt Szarvas-sor) 17. sz. alatt. 220

Adás-vétel

Bizományba elfogadok porcelánt, kézmunkákat, fémerneműt. Szász, Rákóczi-ut 30. jobbra. 623 H.

Eladó nagyon szép kézmunka stórok, függönyök, abrosz szalvétával, milliók, zsebkendők, aranyterítő, montirozatlan diványparna file csipke és betét, álló lámpához szép ernyő. — Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut 30. jobbra Szász. 621

Kompett üzleti berendezés és teljes iroda üvegfallal azonnal átadó. Cím a kiadóhivatalban. 200

Eladó egy ház a Bunyitáliget közelében. Értekezni Bunyitáliget 20. 95

Házak eladók. Hazaladás, megbízásokat vállalkozunk. — Kölosönöket megszerzünk. Magánpénzeket, jutálékkal kihelyezünk. Adásvételi Rt Parcul Traian 12. Ertesítés elútán. 5

Eladó ház, jömeneteli üzlet és italmésszel, 2 hold l-a szántóföld. Rosenberg-né, Hegyközpályi. 188

Bidermaier salon garnitúra eladó. I. C. Bratanu (Szaniszló -u. 28. 232

Zongora rövid, fekete eladó sürgösen. Vitéz-utca 32. Lukácsék. 223

Eredeti faj dinnye érkezett a Nagypiacra, telelőség mellett olcsón kapható a Márton Adolf sátrába. 234

Külföldiek

Egy vagy két urinót teljes ellátásra felvesz ur asszony. Viahuja (Szent János)-utca 33. 220

Utlevél, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges fényképek, Nagyvárad területén legolcsóbban, 20 leltől kezdve készülnek Zenker fényképszénnél, Str. I. C. Brațianu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este fél 8-ig.

Pilisső és gouvér munkák nagyon olcsó árban készülnek. Strada Alexandrii (Teleki-utca) 22. sz. alatt, a kapuval szemben. Ny

Perzsaszőnyeg

készítéséhez garantált napálló mosható gyapjútálat minden minőségben és színben legolcsóbb gyári árban azonnal raktárról szállít

„ORIENT”

perzsaszőnyeg szőőgyár.

Simleul-Silvaniel.

Bádogos

és vízvezeték szerelő műhelyemet athelyeztem

Elvállalok minden ezen szakmába vágó munkákat jutányos árak mellett

KAUFMANN

Strada Gojdu (Beőthy Ödön-u.) 22 szám alatt Egy új jégsekreány eladó.

Esőernyő

legolcsóbb a készítőnél
Rosenberg Testvérek
N. Iorga (Zöldia-u.) 8
Behuzás gyorsan készült

Com. Ovr. Orth. din Oradea-Mare. — Nagyvárad Orth. Izs. Hitközség.

299—1924.

Árverési hirdetmény.

A helybeli Orth. Izs. Hitközség a Manasteri (Zárda)-u. 2, valamint az Alexandrii (Teleki)-utca 29. sz. és a Calea Victoria (Kolosvári-utca) 40. sz. a helyiségekben gyakorolható tolltépő jogot 1924. szeptember 1-től számított egy, esetleg három évre a hitközségi tanácstermében 1924. augusztus 17-én d. u. 5 órakor tartandó árverésen beárbeadja.

A bérletre vonatkozóan zárt ajánlatok is beadhatók, legkésőbb 1924. augusztus 17 d. u. 5 óráig, illetve a nyilvános árverés kezdetéig. Az árverési feltételek a hitközségi irodában megtudhatók.

Oradea-Mare, 1924. augusztus 7.

Nussbaum Samuel,
hitk. elnök.

Ganz gyártmányu legujabb 1924. évi modelli

hengersizékeket

minden méretben raktárunkról eredeti gyári áron, esetleg kedvező fizetési feltételek mellett szállíthatunk. — Teljes malmok építését, átalakítását vállalkoz, az összes malmi szükségleti cikkeket raktárunkról szállíthatjuk, hengerek rovatkolását gőzgépek, motorok javítását saját műhelyünkben végeztetjük.

„ECONOMIA”

KERESKEDELMELI és IPARI RT.
Oradea-Mare, Piața Mihai Viteazul No. 1.
Telefon: 8-58. Telefon: 14-56.

JEGYTISZTÍTÓ
BAZAR ÉPÜLET
SZINHAZODAL
ELVÁLLAL
RUHAÜZEMET ÉS
VÁSÁRLÁST
BORGOS SÁMUEL

DENGELEGI ÁRMEN

Bádogos és vízvezeték szakiparos

Vízvezetési felszerelésekben

állandó nagy raktár

Központi lerakat: Telep:
Strada Sf. Ladislau 17. Strada Clujului 44.
(Körös-utca) (Kolosvári-utca)
Telefon sz. 6-71. Telefon sz. 5-79.

Eladó 40 kis hold föld tanyával, szép 2 szobás lakással, istállókkal, sertéshizlalóval jó országot menten felszereléssel 600.000 lei. — Kettő kis hold szőlő sürgösen 2 szoba konyhás épülettel, istállóval, terméssel 75.000 lei. Kisebb-nagyobb házak. — Értekezni Tománénál Nilgesztelepen, 3-6-ig Körös-u. 21.

Románul, magyarul és németül beszélő, Erdélyben és Regátban huzamosabb ideig utazott

agilis utazó

állást vagy képviselőteket keres
Cím a kiadóhivatalban